

SPIS TREŚCI

1	WSTĘP	3
2	RAMOWY PRZEBIEG STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	4
2.1	Uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie	4
2.2	Sporządzenie Prognozy oddziaływania na środowisko.....	5
2.3	Uzyskanie wymaganych opinii	5
2.4	Zapewnienie udziału społeczeństwa w opiniowaniu	5
3	PODSUMOWANIE I WNIOSKI Z PRZEBIEGU POSTĘPOWANIA W SPRAWIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	7
3.1	Ustalenia zawarte w Prognozie oddziaływania na środowisko	7
3.2	Zgłoszone uwagi i wnioski.....	9
3.3	Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko	9
3.4	Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.....	10
3.5	Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych	10
4	ZAŁĄCZNIKI	11

1 WSTĘP

Zgodnie z ustaleniami¹ pomiędzy: Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju w Polsce, Generalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Polsce, Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich Republiki Słowackiej i Ministerstwem Środowiska Republiki Słowackiej strategiczna ocena oddziaływania na środowisko Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Słowacja 2014-2020 została przeprowadzona przez polskie Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju - Instytucję Zarządzającą Programem według przepisów prawa polskiego. Jednakże zakres udziału społeczeństwa został rozszerzony na etapie ustalania zakresu Prognozy, uwzględniając również wymogi przepisów prawnych Republiki Słowackiej.

W związku z powyższym podstawą prawną opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko Programu jest ustawa z dnia 3 października 2008r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*² (dalej: ustawa ooś), która zawiera transpozycję do prawodawstwa polskiego dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. *w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko*.

Zgodnie z art. 55 ust. 3 ustawy ooś, do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie, zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko,
- opinie właściwych organów (Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Głównego Inspektora Sanitarnego - po stronie polskiej oraz przedstawione przez Słowackie Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich uwagi organów słowackich),
- zgłoszone uwagi i wnioski,
- wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone,
- propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko był projekt Programu Współpracy Transgranicznej Polska - Słowacja 2014-2020 (dalej: Program), który został sporządzony w 2014r.

¹ Notatka ze spotkania w Bratysławie w dn. 27.11.2013 r.

² Dz.U. 2013, poz. 1235, z późn. zm.

Projekt Programu został opracowany przez Grupę Roboczą ds. przygotowania programu polsko-słowackiej współpracy transgranicznej w perspektywie finansowej 2014-2020, a następnie uzupełniony zgodnie z opiniami, sugestiami i uwagami zgłoszonymi w toku konsultacji społecznych.

2 RAMOWY PRZEBIEG STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Programu Współpracy Transgranicznej Polska - Słowacja 2014-2020 została stwierdzona, na podstawie art. 46 ustawy ooś.

Zgodnie z ww. art. przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagane jest dla polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Zgodnie z art. 3 pkt 14 ustawy, postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przebiegało w czterech etapach:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w Prognozie oddziaływania na środowisko,
- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych opinii,
- zapewnienie udziału społeczeństwa w postępowaniu.

2.1 Uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie

Zgodnie z art. 53 i 57 pkt. 1 ustawy ooś, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko Programu został ustalony przez:

- Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, pismem znak: DOOŚ_{soos}.411.17.2013.JP z dnia 6 grudnia 2013r.;
- Głównego Inspektora Sanitarnego, pismem znak GIS-HŚ-NS-073-119/EN/13 z dnia 27listopada 2013r.;
- Słowackie Ministerstwo Ochrony Środowiska pismem znak 3388/2014-3.4/pl z dnia 14 stycznia 2014r., które zebrało opinie organów właściwych na terytorium Republiki Słowackiej.

Przeprowadzono też konsultacje społeczne zakresu Prognozy w obu krajach. Po stronie polskiej uwag nie zgłoszono. Po stronie słowackiej opinie i uwagi z konsultacji zawarte zostały w wyżej wymienionym piśmie Ministerstwa Ochrony Środowiska. Dotyczyły one głównie: zaleceń dotyczących uwzględnienia przy opracowywaniu projektów przepisów słowackich, uzupełnienia listy obszarów

chronionych, respektowania korytarzy migracji zwierząt, ochrony ośrodków leczniczych na obszarach parków narodowych, oddziaływania hałasu i emisji zanieczyszczeń z transportu, stref ochrony sanitarnej ujęć wody, oraz wskaźników oceny realizacji Programu.

2.2 Sporządzenie Prognozy oddziaływania na środowisko

Przy opracowywaniu Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Słowacja 2014-2020, wzięto pod uwagę wymagania odnośnie zakresu i szczegółowości przedstawianych informacji, określone w przepisach oraz w ww. pismach.

Celem opracowania Prognozy, zgodnie z obowiązującymi przepisami i uzgodnieniami, jest m.in.: kompleksowa analiza możliwych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska, jakie mogą wystąpić w związku z realizacją przewidzianych w Programie działań, ocena występowania oddziaływań skumulowanych, analiza możliwości zastosowania rozwiązań alternatywnych oraz ocena potrzeby proponowania działań kompensacyjnych.

2.3 Uzyskanie wymaganych opinii

Zgodnie z art. 54. ust. 1 ustawy, w Polsce, Minister Infrastruktury i Rozwoju poddał projekt Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Słowacja 2014-2020, wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko, opiniowaniu przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i Głównego Inspektora Sanitarnego. Na Słowacji Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich rozesało ww. dokumenty do zaopiniowania zgodnie z przepisami obowiązującymi w Republice Słowackiej.

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, pismem znak: DOOŚsoos. 410.13.2014.JP z dnia 30 maja 2014r. przedstawił uwagi do projektu Programu PWT PL-SK 2014-2020 oraz do Prognozy oddziaływania na środowisko Programu.

Główny Inspektor Sanitarny, pismem znak: GIS-HŚ-NS- 073-40/EN/14 z dnia 13 maja 2014 r. poinformował, że nie wnosi uwag do przedłożonych dokumentów.

Słowackie Ministerstwo Środowiska przedstawiło uwagi w piśmie znak: 4174/2014-2.1 z dnia 4 czerwca 2014 r.

Zgłoszone przez wyżej wymienione organy uwagi zostały przedstawione w tabeli 1. stanowiącej załącznik nr 1. Zostały one uwzględnione poprzez dokonanie odpowiednich poprawek w Prognozie.

2.4 Zapewnienie udziału społeczeństwa w opiniowaniu

W Polsce, zgodnie z art. 54 ust. 2 ustawy ooś, Minister Infrastruktury i Rozwoju zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w opracowywaniu dokumentów.

Przygotowany projekt Prognozy oddziaływania na środowisko wraz projektem Programu Współpracy Transgranicznej V-A Polska - Słowacja 2014-2020 zostały poddane konsultacjom społecznym. Konsultacje społeczne prowadzone były w okresie od 2 maja do 23 maja 2014r.

Informacje nt. przystąpienia do opracowywania projektu dokumentu i o jego przedmiocie, możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją oraz składaniu uwag i wniosków, w tym sposobie i miejscu ich składania, organie właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków zostały zamieszczone na stronach internetowych administrowanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, a także na stronie Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013³.

W konsultacjach mogli wziąć udział wszyscy zainteresowani, w tym również osoby prywatne. Zainteresowani mogli zapoznać się z projektami dokumentów, które zostały umieszczone na stronach internetowych:

http://bip.mir.gov.pl/Dokumenty%20oficjalne/Rozwoj_regionalny/Ogloszenia/Strony/Konsultacje_pUBL_srodowisko_proj_Program_Wspolpracy_Transgranicznej_RP_RS_2014_2020_2052014.aspx

http://www.ewt.gov.pl/Dokumenty/kd/Strony/Konsultacje_publiczne_projektu_Prognozy_oddziaływania_na_srodowisko_PWTPLSK.aspx

oraz http://pl.plsk.eu/news/?lang_id=3&id_news=1469

W Republice Słowackiej konsultacje społeczne prowadzone były w okresie od 5 maja do 5 czerwca 2014 r. Ministerstwo Ochrony Środowiska opublikowało projekt Programu oraz Prognozę jego oddziaływania na środowisko, wraz z informacją o Konferencji Konsultacyjnej (w dniu 14.05.2014 w Nowy Targu), na stronie internetowej www.enviroportal.sk (<http://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/operacny-program-cezhranicnej-spoluprace-polska-republika-slovenska-re>) w dniu 05. 05. 2014.

Jednocześnie przesłało informacje na temat projektu Programu oraz Prognozy jego oddziaływania na środowisko zainteresowanym władzom i organizacjom (pismem nr 3388/2014-3.4/pl, z dnia 12.05.2014). Były to:

- Urząd Powiatowy Prešov, Wydział Ochrony Środowiska;
- Urząd Powiatowy Žilina, Wydział Ochrony Środowiska;
- Ministerstwo Transportu, Budowy i Rozwoju Regionalnego Republiki Słowackiej, Wydział Planowania i Nadzoru Infrastruktury Transportu;

³ <http://pl.plsk.eu>

- Ministerstwo Transportu, Budowy i Rozwoju Regionalnego Republiki Słowackiej, Wydział Turystyki;
- Ministerstwo Edukacji, Nauki, Badań i Sportu Republiki Słowackiej, Wydział Funduszy Strukturalnych UE;
- Urząd Zdrowia Publicznego Republiki Słowackiej; Biuro Rządu Republiki Słowackiej, Dział priorytetów przekrojowych;
- Ministerstwo Ochrony Środowiska, Sekcja Ochrony Przyrody i Zagospodarowania Terenu;
- Przesłano także zainteresowanym okręgom autonomicznym (Urząd Wojewódzki Okręgu Presov; Urząd Wojewódzki Okręgu Zilina) oraz do Związku miast i wsi Słowacji, listem nr. 3388/2014-3.4/pl, z dnia 12. 05. 2014.

Ministerstwo Środowiska Republiki Słowackiej, tym samym pismem, zwróciło się do autonomicznych okręgów, aby natychmiast po otrzymaniu powiadomienia, opublikowały informację o projekcie Programu oraz Prognozie jego oddziaływania na środowisko na swoich oficjalnych tablicach informacyjnych, podając adres, pod którym społeczność może przedkładać swoje opinie do wyżej wymienionych dokumentów (adres Ministerstwa Ochrony Środowiska Republiki Słowacji), w terminie 21 dni od daty ich opublikowania.

W czasie konsultacji społecznych Prognozy nie otrzymano uwag do Prognozy oddziaływania na środowisko PWT PL-SK. Opinie organów właściwych przedstawione są niżej. Jednakże w procesie konsultacji publicznych Programu wpłynęły uwagi dotyczące kwestii środowiskowych, które spowodowały niewielkie zmiany w Prognozie. Są one opisane w pkt 3.2.

3 PODSUMOWANIE I WNIOSKI Z PRZEBIEGU POSTĘPOWANIA W SPRAWIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

3.1 Ustalenia zawarte w Prognozie oddziaływania na środowisko

W Prognozie przedstawiono informacje o zawartości Programu, uwarunkowaniach ochrony środowiska wynikających z przepisów prawa, a także dokonano analizy aktualnego stanu środowiska określając najważniejsze wyzwania ochrony środowiska w Polsce i na Słowacji, w których rozwiązaniu Program powinien mieć udział. Ponadto, na podstawie analiz, stwierdzono zgodność Programu z celami i kierunkami podstawowych dokumentów strategicznych Polski, Słowacji i UE.

W wyniku analizy i oceny istniejącego stanu środowiska wskazano na istniejące problemy środowiskowe istotne z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju. Dotyczy to przede wszystkim

ochrony i przywrócenia właściwego stanu gatunków i siedlisk, utrzymania łączności ekologicznej oraz przywrócenia właściwej jakości wód i powietrza.

Wskazano, że odstępianie od realizacji Programu oznaczać będzie osłabienie realizacji celów ochrony środowiska w kontekście szerszej perspektywy postrzegania tej problematyki. Brak realizacji Programu przyczynić się będzie do utrwalania oraz występowania negatywnych tendencji w środowisku.

W ramach Prognozy dokonano analizy i oceny znaczących oddziaływań na środowisko. Oceną objęto przede wszystkim takie elementy środowiska jak: człowiek, zwierzęta, rośliny, różnorodność biologiczna, woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne i zabytki.

Zidentyfikowano potencjalne oddziaływania na środowisko w ramach poszczególnych działań w odniesieniu do ww. elementów. Przedstawiono je w formie matrycy pozwalającej na orientacyjną, syntetyczną ocenę wpływu na poszczególne elementy środowiska. Sumaryczna analiza oddziaływań wykazała, że realizacja działań wynikających z Programu będzie miała zdecydowanie pro – środowiskowe oddziaływanie. Natomiast odnośnie wskazanych potencjalnie negatywnych oddziaływań zaproponowano środki zapobiegające oraz ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko.

Generalnie ocenia się, że realizacja działań określonych w PWT PL-SK 2014-2020 będzie miała pozytywny wpływ na środowisko i będzie sprzyjać rozwiązaniu części problemów w zakresie jakości środowiska. Niemniej niektóre obszary wsparcia będą mogły wpływać również negatywnie na poszczególne elementy środowiska, w tym na obszary Natura 2000. Największe efekty pozytywne będą możliwe do osiągnięcia w zakresie działań nakierunkowanych na ochronę środowiska oraz edukacji ekologicznej i podnoszenia świadomości społeczeństwa. Ponadto istotne efekty możliwe będą do osiągnięcia poprzez działania na rzecz optymalizacji transportu i podniesienia jego efektywności.

Ze względu na skalę środków finansowych, PWT PL-SK 2014-2020 oraz dużo szersze cele niż tylko ochrona środowiska nie należy spodziewać się, że Program rozwiąże wszystkie problemy ochrony środowiska w regionie, ale będzie komplementarny do innych działań w tym zakresie.

Należy podkreślić, że Prognoza ma charakter ogólny, natomiast pełna ocena wpływu na środowisko zależeć będzie od konkretnych projektów, które będą w ramach niego realizowane.

W celu ograniczenia negatywnych oddziaływań PWT PL-SK 2014 – 2020 na środowisko oraz jego maksymalnego wykorzystania dla środowiska, w Prognozie zaproponowano kryteria wyboru projektów oraz zasady monitorowania skutków realizacji Programu, jak też rekomendacje zmniejszające negatywne oddziaływania lub ewentualne rozwiązania alternatywne.

3.2 Zgłoszone uwagi i wnioski

Uwagi i postulaty zgłoszone na etapie opiniowania Prognozy przez właściwe instytucje oraz w trakcie konsultacji społecznych dotyczyły następujących głównych zagadnień:

- zwiększenia środków przeznaczonych na ochronę środowiska,
- uzupełnienia listy beneficjentów o wskazane instytucje,
- wskazania w Prognozie, że choć na podstawie działań przedstawionych w Programie nie można stwierdzić potrzeby zastosowania kompensacji przyrodniczych to jednak taka potrzeba może wyniknąć na etapie zaproponowanych projektów,
- uzupełnienia analiz w zakresie funkcjonowania ścieżek rowerowych o możliwości ich oddziaływania na procesy erozyjne,
- uzupełnienia kryteriów wyboru projektów o kryterium pozytywnego oddziaływania na obszary chronione,
- dołączenia wylesień do czynników wpływających na erozję gleb,
- uzupełnienia wniosków o wyniki analiz szczegółowych w zakresie działań ograniczających negatywne oddziaływania na środowisko,
- poprawek redakcyjnych.

Wszystkie uwagi zostały przeanalizowane z punktu widzenia możliwości ich uwzględnienia oraz zasadności. Szczegółowe odniesienie się do poszczególnych uwag i wniosków oraz sposób ich uwzględnienia znajduje się w załączonej tabeli.

Ponadto w związku z uwagami Ministerstwa Środowiska RP, zgłoszonymi w procesie konsultacji publicznych Programu, szczególnie w zakresie ochrony powietrza, uzupełniono w Prognozie propozycje kryteriów wyboru projektów o warunki wpływające na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza oraz dotyczące adaptacji do zmian klimatu.

Przedstawione w Prognozie rekomendacje powinny zostać uwzględnione w dokumentach uszczegółwiających zakres i zasady wdrażania Programu, w tym w kryteriach wyboru projektów np. w zakresie dodania kryterium pozytywnego oddziaływania projektów na środowisko, czy też minimalizowania emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Niewątpliwie jednak należy uznać, że wszystkie otrzymane uwagi i opinie przyczyniły się do poprawy zarówno Prognozy jak i Programu.

3.3 Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Na podstawie analizy zakresu Programu nie stwierdzono oddziaływań transgranicznych, jednak wobec ogólnego charakteru Programu nie można wykluczyć takich oddziaływań, gdyż mogą one wystąpić przy ocenach poszczególnych projektów drogowych. W momencie, gdy będą zaproponowane już konkretne projekty inwestycyjne i określone ich lokalizacje będzie możliwe

przeprowadzenie oceny w zakresie potrzeby przeprowadzenia transgranicznego oddziaływania na środowisko w ramach oceny oddziaływania na środowisko danego projektu, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

3.4 Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

W celu zapobieżenia negatywnym skutkom realizacji Programu zaproponowano dokonanie oceny wpływu na środowisko w trakcie i po realizacji Programu. Do tego celu można wykorzystać istniejący system monitoringu środowiska, aby uniknąć powielania realizowanych już działań. Proponuje się, aby podstawą ocen były raporty o stanie środowiska publikowane corocznie przez wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska (w Polsce) i przez Słowacką Agencję Środowiska, oraz krajowe dane o środowisku, dane statystyczne oraz wyniki monitoringu poszczególnych inwestycji wspieranych przez Program (jeżeli taki będzie wymagany). Jeżeli wyniki regularnie prowadzonego monitoringu, prowadzonego przez odpowiednie instytucje, będą wskazywały na pogorszenie stanu środowiska w regionie należy zbadać czy nie jest to przyczyną realizacji projektów realizowanych w ramach Programu.

3.5 Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

W Prognozie rozważono możliwość innego sformułowania Programu. Według przeprowadzonych analiz wariantów alternatywnych zawnioskowano o pozostawienie Programu w kształcie obecnym wskazując rekomendacje odnośnie jego realizacji, a szczególnie wyboru projektów.

Jednym z rozpatrywanych wariantów alternatywnych był wariant uwzględniający zamianę Programu w kierunku zwiększenia alokacji środków w ramach tego dokumentu na ochronę środowiska i przyrody, bo jak wynika z analiz, potrzeby w tym zakresie są uzasadnione dużymi walorami przyrodniczymi regionu; jak również występującymi na jego obszarze wymagającymi działań problemami środowiskowymi w postaci: jakości wód, jakości powietrza, gospodarki odpadami i inne. Jednak trzeba wziąć pod uwagę, że głównym celem Programu nie jest ochrona środowiska, a ograniczone środki na niego przeznaczone nie pozwalają na rozwiązanie wszystkich problemów występujących na obszarze wsparcia. W tej sytuacji Program musi być rodzajem kompromisu z punktu widzenia potrzeb obszaru pogranicza.

Jednak Program generalnie przyczynia się do rozwiązania części problemów związanych z ochroną środowiska. Stanowi wsparcie dla działań pro-środowiskowych realizowanych ze środków

regionalnych i krajowych. Bez Programu postęp w rozwiązywaniu problemów poprawy stanu środowiska w regionie następowałby wolniej.

4 ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1. Tabela 1 Zestawienie wszystkich opinii i uwag organów biorących udział w opiniowaniu dokumentów wraz z podjętym rozstrzygnięciem.

Załącznik 1 - Zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych na etapie opiniowania prognozy oddziaływania na środowisko projektu Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska-Słowacja przez właściwe instytucje oraz w trakcie konsultacji społecznych wraz z podjętym rozstrzygnięciem

Nr	Nazwa instytucji	Część Prognozy/ Programu, której dotyczy uwaga/wniosek	Treść uwagi / wniosku lub proponowany zapis	Odpowiedź na uwagę / wniosek
1.	Główny Inspektor Sanitarny w Polsce	-	Brak uwag	-
2.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Polsce	Program	Wskazane jest, o ile to możliwe, rozszerzenie alokacji na ochronę środowiska i przyrody, zgodnie z sugestią Autorów Prognozy oddziaływania na środowisko, ponieważ potrzeby w tym zakresie są istotne dla objętego Programem regionu.	Uwaga do Programu. Uwaga nieuwzględniona ponieważ głównym celem Programu nie jest ochrona środowiska, a ograniczone środki przeznaczone na Program nie mogą zaspokoić wszystkich potrzeb obszaru wsparcia. Dlatego ich rozdział na poszczególne działania musiał uzyskać konsensus w zakresie wszystkich działań.
3.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Polsce	str. 17 Prognozy, Streszczenie w języku niespecjalistycznym	We fragmencie, w którym jako jedną z wersji alternatywnych Programu wskazano brak jego realizacji. Podobne stwierdzenie znajduje się na str. 128 Prognozy. Wariant zerowy nie może być traktowany jako alternatywa. Został on opisany w oddzielnej części dokumentu (Ocena skutków w przypadku braku realizacji Programu oraz korzyści z jego realizacji) i nie należy go przywoływać w innym kontekście.	Uwaga uwzględniona. Przeredagowano odpowiednio treść Prognozy.
4.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Polsce	str. 19 Prognozy, Streszczenie w języku niespecjalistycznym, str. 141	Stwierdzono, że na obecnym poziomie oceny Programu nie ma uzasadnienia dla proponowania działań kompensacyjnych. Z prognozy wynika, iż pomimo bardzo ogólnych zapisów projektu, nie można wykluczyć negatywnych oddziaływań na środowisko związanych z jego realizacją. Zaproponowano także rozwiązania minimalizujące. Zostały one scharakteryzowane stosownie do poziomu szczegółowości ocenianego dokumentu. W podobny sposób (ogólnie, problemowo) zaleca się uzupełnić informację o najbardziej prawdopodobnych rozwiązaniach w zakresie kompensacji, ponieważ nie można wykluczyć, że zaistnieje taka potrzeba.	Uwaga uwzględniona. Tekst Prognozy został odpowiednio uzupełniony.

5.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Polsce	str. 24 Prognozy, przypis	W przypadku ustawy o oś przywołano nieaktualny Dziennik Ustaw. Powinno być: "Dz. U. z 2013r., poz. 1235 ze zm".	Uwaga uwzględniona. Poprawiono odwołanie.
6.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Polsce	str. 50 Prognozy	W części Podsumowanie znajduje się błąd redakcyjny, który zmienia sens zdania. W punkcie 3 zamiast: "Tylko dla jednego dokumentu strategicznego nie znaleziono żadnej korelacji z celami Programu, gdyż "nie jest on" bezpośrednio związany z tematyką, zawartą we Wstępnej ocenie ryzyka powodziowego" powinno być: "gdyż jest on".	Uwaga uwzględniona. Poprawiono błąd redakcyjny.
7.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Polsce	str. 59 Prognozy	"Większość roślin na tym terenie występuje w całej Słowacji (...)" powinien brzmieć: "Większość roślin chronionych na tym terenie występuje w całej Słowacji (...)".	Uwaga uwzględniona. Poprawiono tekst.
8.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Polsce	str. 90 Prognozy, Tabela 10 oraz Załącznik 5	Podano, że oddziaływania, związane z budową ścieżek rowerowych na powierzchnię ziemi mogą mieć charakter wyłącznie negatywny, bezpośredni i krótkoterminowy. Trzeba wskazać, że funkcjonowanie szlaków pieszych i rowerowych może także wiązać się z oddziaływaniami o charakterze długoterminowym, za sprawą intensyfikacji procesów erozyjnych. Stwierdzenie w tej samej tabeli (oraz w Załączniku 5) długoterminowego, negatywnego wpływu ścieżek rowerowych na zasoby naturalne wymaga uspojnienia z opisem oddziaływania tej formy wykorzystania terenu na zasoby naturalne przedstawione na stronie 106.	Uwaga uwzględniona. Uzupełniono ocenę.
9.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Polsce	str. 94 Prognozy, tabela 11	Wśród propozycji działań minimalizujących i kompensujących sugeruje się uzupełnienie zaleceń dla budowy ścieżek rowerowych o właściwe, umożliwiające korzystne dla środowiska skanalizowanie ruchu turystycznego, planowanie przebiegu tras. Podobne zalecenie powinno także dotyczyć budowy parkingów powiązanych z systemem ścieżek oraz innych działań, wpływających na sposób przemieszczania się odwiedzających (także o charakterze organizacyjnym). Przy planowaniu ich usytuowania czy funkcjonowania należy brać pod uwagę nie tylko ryzyko bezpośredniej kolizji z obszarami cennymi, ale także potrzebę skoncentrowania ruchu turystycznego w miejscach, w których nie będzie on znacząco uciążliwy dla środowiska (ruch turystyczny jest najintensywniejszy w lokalizacjach węzłowych, np. blisko parkingów i miejsc odpoczynku oraz miejscach z ułatwionym dostępem - np. ścieżki przyrodnicze).	Uwaga uwzględniona. Uzupełniono zalecenie.
10.	Generalna Dyrekcja	str. 117 Prognozy	Proponuje się "przy wyborze projektów uwzględnić kryterium pozytywnego oddziaływania na obszary chronione" ale propozycja taka nie znalazła się na liście	Uwaga uwzględniona. Dodano proponowane kryterium do

	Ochrony Środowiska w Polsce		kryteriów zamieszczonej na stronach 136-139.	kryteriów ogólnych w zakresie przyrody.
11.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Polsce	str. 129 Prognozy, tabela 14	Brak fragmentów (wskaźników) wyróżnionych pogrubioną czcionką mimo, że odesłanie do nich znajduje się w komentarzu powyżej tabeli.	Uwaga uwzględniona. Dodano pogrubienia wskaźników.
12.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Polsce	str. 136-140 Prognozy	Należy zweryfikować listę kryteriów, zaproponowanych w części Propozycji kryteriów środowiskowych do oceny proponowanych projektów (str. 136-140). Na stronie 138 znajduje się zapis: "instalacje do spalania biomasy powinny podlegać szczególnej weryfikacji (...)". Na stronie 139 wymieniono "Kryteria dla instalacji wykorzystujących OZE". Tymczasem w projektowanym Programie nie przewidziano realizacji takich instalacji.	Uwaga uwzględniona. Zweryfikowano listę kryteriów zgodnie z uwagą.
13.	Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Rozwoju Regionalnego Republiki Słowackiej (Departament Programu Operacyjnego Transport)	-	Brak uwag	-
14.	Ministerstwo Środowiska Republiki Słowackiej (Sekcja ochrony przyrody i krajobrazu)	Program	W części "2.A.6. Przedsięwzięcia, które mają zostać objęte wsparciem w ramach priorytetu inwestycyjnego (str. 26), priorytet inwestycyjny Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego" odpowiednio wymagają wyspecjalizowanych organizacji ochrony przyrody w indykatywnej liście potencjalnych beneficjentów - czyli Ochrony Przyrody Republiki Słowackiej i Słowackiego Muzeum Ochrony Przyrody i Speleologii.	Uwaga do Programu. Uwaga nieuwzględniona - instytucje te są już uwzględnione w katalogu potencjalnych beneficjentów. Szczegółowa lista beneficjentów uwzględniająca specyfikę polską i słowacką będzie ustalona na dalszych etapach prac i załączona do podręcznika programu, na liście tej organizacji wymienione w

				uwadze zostaną uwzględnione.
15.	Ministerstwo Środowiska Republiki Słowackiej (Sekcja ochrony przyrody i krajobrazu)	Prognoza, Załącznik 6	W Prognozie oddziaływania na środowisko strategicznego dokumentu wymagana jest korekta błędnie przetłumaczonej nazwy kategorii Natura 2000 t.j. w załączniku 6 zastąpić tekst "oblasti špeciálnej ochrany vtákov" nazwą "chránené vtáče územia" oraz "oblasti špeciálnej ochrany sídlisk" zastąpić przez "územia európskeho významu".	Uwaga uwzględniona.
16.	Preszowski Kraj Samorządowy	-	Brak uwag.	-
17.	Biuro Rządu Republiki Słowackiej	-	Brak uwag.	-
18.	Ministerstwo Środowiska Republiki Słowackiej (Sekcja Oceny Środowiska i Zarządzania)	Prognoza oddziaływania na środowisko	Podobnie jak w Prognozie oddziaływania na środowisko Programu Operacyjnego, również w części obszary docelowe projektu Programu Operacyjnego, konieczna jest zmiana nazw obszarów chronionych zgodnie z terminologią krajową. Proponujemy terminologiczną zmianę całego dokumentu, ponieważ w przeciwnym razie może dochodzić do poważnych nieporozumień oraz nieprawidłowych interpretacji a tym samym do niejednoznaczności w zakresie kwalifikowania wydatków, wnioskodawców, lokalizacji i tak dalej.	Uwaga do Programu. Słowacka wersja Programu została zweryfikowana przez wykonawcę Prognozy (słowackiego eksperta) pod względem poprawności pojęć środowiskowych występujących w Programie. Odnośnie terminologii zawartej w Programie należy też zwrócić uwagę na to, że Program musi używać pojęć na tyle ogólnych by miały zastosowanie do obu stron granicy. Uwzględnienie różnic w terminologii krajowej oraz odzwierciedlenie specyfiki terminologii dwóch państw będzie możliwe na dalszych etapach prac, w bardziej szczegółowych dokumentach wdrożeniowych Programu.
19.	Ministerstwo	Prognoza oddziaływania	W ramach Prognozy oddziaływania na środowisko Programu Operacyjnego	Uwaga uwzględniona. Tekst

	Środowiska Republiki Słowackiej (Sekcja Oceny Środowiska i Zarządzania)	na środowisko	proponujemy do czynników zagrożenia gleby załączyć również wylesienie jako jeden z czynników prowadzących do erozji ziemi. Rozdział omawia gleby ogólnie, jednak za czynniki zagrożenia uważane są tylko aktywności rolno-gospodarcze.	został uzupełniony.
20.	Ministerstwo Środowiska Republiki Słowackiej (Sekcja Oceny Środowiska i Zarządzania)	Prognoza oddziaływania na środowisko	Podczas dalszej realizacji dokumentacji Programu Operacyjnego konieczne jest wyraźne określenie, na które działania (czy na wszystkie lub tylko niektóre), w jakiej formie (jednolity formularz) oraz gdzie zainteresowany będzie musiał wnioskować o wystawienie tzw. Deklaracji (oświadczenia) Natura 2000, w której deklaruje, iż wymieniony projekt nie będzie miał wyraźnie negatywnego wpływu na obszary systemu Natura 2000 w Republice Słowackiej. W dotychczasowym okresie programowania nie było to jednoznacznie określone. Szczegółowe informacje odnośnie wydawania deklaracji znajdują się na internetowych stronach Państwowej Ochrony Przyrody Republiki Słowackiej na stronie internetowej: http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=679&lang=sk	Uwaga do Programu. Tego rodzaju szczegóły zostaną zawarte w bardziej szczegółowych dokumentach przygotowywanych na dalszych etapach prac.
21.	Ministerstwo Środowiska Republiki Słowackiej (Sekcja Oceny Środowiska i Zarządzania)	Prognoza oddziaływania na środowisko	W Prognozie oddziaływania na środowisko Programu Operacyjnego, w rozdziale 3.2 Analiza zgodności z dokumentami strategicznymi UE i globalnymi, ostatecznie zdanie przed podsumowaniem, błędnie oznaczono załącznik. W tekście został on zaznaczony, jako załącznik 3.1 Analiza zgodności z dokumentami strategicznymi UE i globalnymi; Załącznik ten jest jako załącznik nr 2;	Uwaga uwzględniona.
22.	Ministerstwo Środowiska Republiki Słowackiej (Sekcja Oceny Środowiska i Zarządzania)	Prognoza oddziaływania na środowisko	W Prognozie oddziaływania na środowisko Programu Operacyjnego, rozdział 5.1 Ocena ogólna opis i matryca zbiorcza, tabela 11 Macierz relacyjna priorytetów inwestycyjnych PWT PL-SK 2014-2020 i działań zmniejszających/kompensujących wpływ na środowisko zalecane są odpowiednie działania skutkujące obniżeniem negatywnego wpływu na środowisko w ramach obszarów objętych Programem. Te działania powinny być zaproponowane do uwzględnienia w ramach Programu Operacyjnego jako odgrywające ważną rolę podczas wsparcia pojedynczych projektów. Powinny być one włączone do kryteriów wyboru projektów.	Uwaga nieuwzględniona. Zalecenia przedstawione w tabeli 11 mają charakter ogólny, co zaznaczono w tekście i dotyczą, przede wszystkim realizacji projektów lub projektowania. Dlatego powinny być traktowane raczej jako zalecenia, a nie kryteria wyboru projektów, tym bardziej, że poważna ich część jest oczywista z punktu widzenia ekoprojektowania i

	Ministerstwo Środowiska Republiki Słowackiej (Sekcja Oceny Środowiska i Zarządzania)	Prognoza oddziaływania na środowisko, rozdział 10	W Prognozie oddziaływania na środowisko Programu Operacyjnego, w, rozdziale 10 Wnioski i rekomendacje proponujemy przeprowadzić syntezę konkretnych zaleceń z tabeli 3 Charakterystyka Programu i identyfikacja potencjalnych obszarów interwencji w środowisku przedstawionej w rozdziale 3.1, tabeli 11 Macierz relacyjna priorytetów inwestycyjnych PWT PL-SK i działań zmniejszających/kompensujących wpływ na środowisko, załącznika nr. 5 Analizy pogłębione jako wizja, cele i działania proponowane w programie, jak również konkretnych zaleceń z poszczególnych rozdziałów. Na podstawie syntezy zalecamy uzupełnić w tej części Prognozy oddziaływania na środowisko Programu Operacyjnego, konkretne rekomendacje, ponieważ dokument jest dość duży a poszczególne wyniki zanikają w treści. Z powyżej wymienionego wynika, iż rośnie ryzyko nieuwzględnienia ich w dokumentacji programowej, co byłoby stratą dla Programu Operacyjnego, dla środowiska i obu krajów oraz ich obywateli;	wykonawstwa. Uwaga częściowo uwzględniona. W rozdziale 10, w pierwszym wniosku znajduje się podsumowanie całej Prognozy, jak i tabeli 3. Odnosnie tabeli 11 dodano wniosek wskazujący na uwzględnianie, przy projektowaniu i realizacji przedsięwzięć, zaleceń z tej tabeli. Pozwoli to na zwrócenie uwagi na wszystkie zalecenia, bez ich skracania lub powtarzania.
23.	Ministerstwo Środowiska Republiki Słowackiej (Sekcja Oceny Środowiska i Zarządzania)	Prognoza oddziaływania na środowisko, rozdział 10	W Prognozie oddziaływania na środowisko Programu Operacyjnego, rozdział 10 Wnioski i rekomendacje, tabela 16 Szczegółowe wnioski i rekomendacje. Wbrew temu, że Program Operacyjny jest ogólny, w Prognozie oddziaływania na środowisko Programu Operacyjnego proponowane są dobre konkretne działania, również względem konkretnej ochrony, jak również ryzyka wpływu Programu, a szczególnie osi priorytetowej I Ochrona i rozwój dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego na terenie pogranicza (budowa parkingów wraz z ich infrastrukturą towarzyszącą) i osi priorytetowej II Budowa i modernizacja infrastruktury drogowej jak również oddziaływania na środowisko poszczególnych budów (budowa i modernizacja infrastruktury drogowej). Na podstawie wyżej wymienionego proponujemy przeprowadzić syntezę i wprowadzić poszczególne działania do tabeli 16, która obecnie ma bardzo ogólny charakter.	Uwaga częściowo uwzględniona. W rozdziale 10 dodano wniosek wskazujący na uwzględnianie, przy projektowaniu i realizacji przedsięwzięć, zaleceń z tabeli 11 oraz wniosek odnośnie wykorzystania przy wyborze projektów kryteriów proponowanych w rozdziale 9. Nadmierne rozbudowanie części zawierającej wnioski może osłabić wypracowane zalecenia w poszczególnych rozdziałach Prognozy.

Dokument przygotowany przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju we współpracy z firmą ATMOTERM S.A., wykonawcą Prognozy Oddziaływania na Środowisko Projektu Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska – Słowacja 2014-2020. Zespół autorski ATMOTERM S.A.: Kierownik projektu: dr inż. Jacek Jaśkiewicz; Autorzy: dr inż. Jacek Jaśkiewicz, mgr inż. Magdalena Załupka, mgr inż. Agnieszka Bartocha, mgr Iwona Szatkowska, mgr inż. Marek Rosicki, dr inż. Iwona Rackiewicz, mgr inż. Anna Gallus, mgr Marta Jamontt-Skotis, mgr Wojciech Wahlig ; Mapy: mgr Agnieszka Placek, Nadzór ze strony Dyrekcji: mgr Elżbieta Płuska; Współpraca: ENVICONSULT, spol. s. r. o.: dr Ivan Pirman, mgr Peter Hujo.